

Doplňěk

Dohoda mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob doplňuje zvláštní vydání 2004, kapitolu 11, svazek 41.

DOHODA**mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob**

ŠVÝCARSKÁ KONFEDERACE na jedné straně,

a

EVROPSKÉ SPOLEČENSTVÍ,

BELGICKÉ KRÁLOVSTVÍ,

DÁNSKÉ KRÁLOVSTVÍ,

SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO,

ŘECKÁ REPUBLIKA,

ŠPANĚLSKÉ KRÁLOVSTVÍ,

FRANCOUZSKÁ REPUBLIKA,

IRSKO,

ITALSKÁ REPUBLIKA,

LUCEMBURSKÉ VELKOVÉVODSTVÍ,

NIZOZEMSKÉ KRÁLOVSTVÍ,

RAKOUSKÁ REPUBLIKA,

PORTUGALSKÁ REPUBLIKA,

FINSKÁ REPUBLIKA,

ŠVÉDSKÉ KRÁLOVSTVÍ,

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA na straně druhé,

dále jen „smluvní strany“,

přesvědčeny o tom, že volný pohyb osob mezi územími smluvních stran je významným prvkem harmonického vývoje jejich vztahů,

odhodlány rozvinout volný pohyb osob mezi nimi na základě pravidel používaných v Evropském společenství,

SE ROZHODLY UZAVŘÍT TUTO DOHODU:

I. ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ**Článek 1****Cíl**

Cílem této dohody, ve prospěch státních příslušníků členských států Evropského společenství a Švýcarska, je:

- a) poskytnout právo vstupu, pobytu, přístupu k zaměstnání, usazování pro účely výkonu samostatné výdělečné činnosti a právo zůstat na území smluvních stran;
- b) usnadnit poskytování služeb na území smluvních stran, a zejména liberalizovat poskytování krátkodobých služeb;
- c) poskytnout právo vstupu a pobytu na území smluvních stran osobám nevykonávajícím výdělečnou činnost v hostitelské zemi;
- d) poskytnout stejné životní a pracovní podmínky a podmínky pro zaměstnání, jako jsou poskytovány státním příslušníkům hostitelského státu.

Článek 2**Nediskriminace**

Státní příslušníci jedné smluvní strany, kteří legálně pobývají na území jiné smluvní strany, nesmějí být při používání příloh I, II a III této dohody a v souladu s nimi předmětem žádné diskriminace na základě státní příslušnosti.

Článek 3**Právo vstupu**

Právo vstupu státních příslušníků jedné smluvní strany na území jiné smluvní strany je zaručeno v souladu s přílohou I.

Článek 4**Právo pobytu a přístupu k výdělečné činnosti**

Právo pobytu a přístupu k výdělečné činnosti je zaručeno, pokud není stanoveno jinak v článku 10 a v souladu s přílohou I.

Článek 5**Poskytovatelé služeb**

1. Aniž jsou dotčeny jiné zvláštní dohody mezi smluvními stranami týkající se poskytování služeb (včetně Dohody o vládních zakázkách, pokud se týká poskytování služeb), mají poskytovatelé služeb, včetně společností v souladu s přílohou I, právo poskytovat služby na území jiné smluvní strany po dobu nepřekračující 90 skutečně odpracovaných dní za kalendářní rok.

2. Poskytovatelé služeb mají právo vstupu a pobytu na území jiné smluvní strany:

- a) pokud mají právo poskytovat službu podle odstavce 1 nebo na základě některé dohody uvedené v odstavci 1;
- b) nebo, jestliže podmínky podle písmene a) nejsou splněny, pokud získali od příslušných orgánů dotyčné smluvní strany oprávnění k poskytování služeb.

3. Státní příslušníci členského státu Evropského společenství nebo Švýcarska vstupující na území některé smluvní strany výlučně za účelem přijetí služeb mají právo vstupu a pobytu.

4. Práva uvedená v tomto článku jsou zaručena v souladu s přílohami I, II a III. Množstevní omezení v článku 10 nesmí být uplatňována vůči osobám uvedeným v tomto článku.

Článek 6**Právo pobytu pro osoby nevykonávající výdělečnou činnost**

Právo pobytu na území smluvní strany je zaručeno osobám nevykonávajícím výdělečnou činnost v souladu s ustanoveními přílohy I o osobách nevykonávajících výdělečnou činnost.

Článek 7**Jiná práva**

Smluvní strany upraví v souladu s přílohou I tato práva ve vztahu k volnému pohybu osob:

- a) právo na rovné zacházení se státními příslušníky hostitelského státu, pokud jde o přístup k výdělečné činnosti a její výkon a životní a pracovní podmínky a podmínky pro zaměstnání;

- b) právo na profesní a geografickou mobilitu, které umožňuje státním příslušníkům smluvních stran pohybovat se volně na území hostitelského státu a vykonávat povolání podle svého výběru;
- c) právo zůstat na území smluvní strany po ukončení výdělečné činnosti;
- d) právo pobytu pro rodinné příslušníky bez ohledu na jejich státní příslušnost;
- e) právo rodinných příslušníků vykonávat výdělečnou činnost bez ohledu na jejich státní příslušnost;
- f) právo nabývat nemovitý majetek, pokud je nabývání nemovitého majetku spojeno s výkonem práv přiznaných touto dohodou;
- g) během přechodného období právo po ukončení výdělečné činnosti nebo pobytu na území smluvní strany vrátit se na území smluvní strany za účelem výkonu výdělečné činnosti a právo na změnu povolení k dočasnému pobytu na povolení k trvalému pobytu.

Článek 8

Koordinace systémů sociálního zabezpečení

Smluvní strany upraví v souladu s přílohou II koordinaci systémů sociálního zabezpečení za účelem zejména:

- a) zajištění rovnosti zacházení;
- b) určení rozhodného práva;
- c) započtení všech dob získaných podle právních předpisů jednotlivých členských států pro účely vzniku a zachování nároků na dávky, jakož i výpočet jejich výše;
- d) vyplácení dávek osobám s bydlištěm na území smluvních stran;
- e) podpory vzájemné správní pomoci a spolupráce mezi orgány a institucemi.

Článek 9

Diplomy, osvědčení a jiné doklady o dosažené kvalifikaci

Aby byl státním příslušníkům členských států Evropského společenství a Švýcarska usnadněn přístup k zaměstnání a k

samostatné výdělečné činnosti a jejich výkon a poskytování služeb, přijmou smluvní strany nezbytná opatření v souladu s přílohou III o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci a o koordinaci právních a správních předpisů smluvních stran, které se týkají přístupu k zaměstnání a k samostatné výdělečné činnosti a jejich výkonu a poskytování služeb.

II. OBECNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 10

Přechodná ustanovení a vývoj dohody

1. Po dobu pěti let po vstupu dohody v platnost může Švýcarsko udržovat množstevní omezení pro přístup k výdělečné činnosti vůči těmto dvěma kategoriím pobytu: pobyt po dobu delší než čtyři měsíce a kratší než jeden rok a pobyt po dobu jeden rok nebo delší. Pobyt po dobu kratší než čtyři měsíce nepodléhá omezení.

Od počátku šestého roku se veškerá množstevní omezení použitelná na státní příslušníky členských států Evropského společenství ruší.

2. Po dobu nejdéle dvou let mohou smluvní strany ponechat kontroly přednosti zaměstnanců začleněných do stálého trhu práce a kontroly mzdových a pracovních podmínek platných pro státní příslušníky druhé smluvní strany, včetně poskytovatelů služeb uváděných v článku 5. Před koncem prvního roku smíšený výbor zváží, zda je třeba tato omezení nadále udržovat. Maximální dobu dvou let může zkrátit. Kontroly přednosti zaměstnanců začleněných do stálého trhu práce se neprovádějí u poskytovatelů služeb, které jsou liberalizovány zvláštní dohodou mezi smluvními stranami o poskytování služeb (včetně Dohody o některých aspektech vládních zakázek, pokud se týká poskytování služeb).

3. Od vstupu této dohody v platnost až do konce pátého roku vyhradí Švýcarsko každý rok v rámci svých celkových kvót pro zaměstnance a samostatně výdělečně činné osoby Evropského společenství nejméně 15 000 nových povolení k pobytu s dobou platnosti jeden rok nebo delší a 115 500 povolení k pobytu s dobou platnosti delší než čtyři měsíce a kratší než jeden rok.

4. Odchylně od odstavce 3 se smluvní strany dohodly na těchto opatřeních: jestliže po pěti letech a až do 12 let po vstupu dohody v platnost počet nových povolení k pobytu v kterékoli z kategorií uvedených v odstavci 1, vydaných pro zaměstnance a samostatně výdělečně činné osoby Evropského společenství překročí v určitém roce o více než 10 % průměr za tři předcházející roky, Švýcarsko může pro další rok jednostranně omezit počet nových povolení k pobytu této kategorie pro zaměstnance a samostatně výdělečně činné osoby Evropského společenství na průměr za tři předcházející roky plus 5 %. V následujícím roce může být tento počet omezen na stejnou úroveň.

Odchylně od předchozího pododstavce nesmí být počet nových povolení k pobytu vydaných zaměstnancům a samostatně výdělečně činným osobám Evropského společenství omežován na méně než 15 000 ročně s dobou platnosti jeden rok nebo delší a 115 500 ročně s dobou platnosti delší než čtyři měsíce a kratší než jeden rok.

5. Přejícná ustanovení odstavců 1 až 4, zejména ustanovení odstavce 2 o přednosti pro pracovníky začleněné do stálého trhu práce a o kontrolách mzdových a pracovních podmínek, se nepoužijí na zaměstnance a samostatně výdělečně činné osoby, kteří jsou ke dni vstupu této dohody v platnost oprávněni vykonávat výdělečnou činnost na území smluvních stran. Tyto osoby zejména požívají právo na profesní a územní mobilitu. Držitelé povolení k pobytu s dobou platnosti kratší než jeden rok mají nárok, aby jejich povolení bylo obnoveno; skutečnost, že bylo vyčerpáno množství povolení, proti nim nesmí být uplatněna. Držitelé povolení k pobytu s dobou platnosti jeden rok nebo delší mají automaticky právo na prodloužení svého povolení k pobytu. Tito zaměstnanci a samostatně výdělečně činné osoby požívají proto ode dne vstupu této dohody v platnost práva volného pohybu poskytovaná usazeným osobám v základních ustanoveních této dohody, a zejména v článku 7.

6. Švýcarsko pravidelně a neprodleně poskytuje smíšenému výboru všechny užitečné statistiky a údaje včetně údajů o opatřeních provádějících odstavec 2. Kterákoli smluvní strana může ve smíšeném výboru požadovat přehodnocení situace.

7. Žádná množstevní omezení se nesmějí používat vůči příhraničním pracovníkům.

8. Přejícná ustanovení o sociálním zabezpečení a vrácení příspěvků na pojištění pro případ nezaměstnanosti obsahuje protokol k příloze II.

Článek 11

Projednávání opravných prostředků

1. Osoby, na něž se vztahuje tato dohoda, mají právo podat k příslušným orgánům stížnost, pokud se týká použití ustanovení této dohody.

2. Stížnost musí být vyřízena v přiměřené lhůtě.

3. Osoby, na něž se vztahuje tato dohoda, mají možnost obrátit se na příslušný vnitrostátní soud, pokud jde

o rozhodnutí o stížnosti nebo o nevydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě.

Článek 12

Příznivější předpisy

Dohoda nevylučuje žádná příznivější vnitrostátní předpisy, která se mohou vztahovat na státní příslušníky smluvních stran a jejich rodinné příslušníky.

Článek 13

Status quo

Smluvní strany se zavazují, že v oblastech, kterých se týká tato dohoda, nepřijmou žádná další omezující opatření vůči státním příslušníkům druhé smluvní strany.

Článek 14

Smíšený výbor

1. Zřizuje se smíšený výbor složený ze zástupců smluvních stran. Tento výbor odpovídá za správu a řádné provádění dohody. Za tímto účelem vydává doporučení. V případech stanovených touto dohodou přijímá rozhodnutí. Smíšený výbor přijímá svá rozhodnutí na základě vzájemné shody.

2. V případě vážných hospodářských nebo sociálních obtíží se smíšený výbor sejde na žádost kterékoli smluvní strany, aby prověřil vhodná opatření k nápravě situace. Smíšený výbor se může ve lhůtě 60 dní ode dne vznesení žádosti usnést, jaká opatření mají být přijata. Smíšený výbor může tuto lhůtu prodloužit. Rozsah a doba platnosti těchto opatření jsou omezeny na to, co je nezbytně nutné k nápravě situace. Přednost musí být dána opatřením, která nejméně narušují fungování dohody.

3. Pro účely řádného provádění dohody si smluvní strany pravidelně vyměňují informace a na žádost kterékoli z nich se vzájemně radí v rámci smíšeného výboru.

4. Smíšený výbor se schází podle potřeby, nejméně však jednou ročně. Kterákoli ze stran může požádat o svolání zasedání. Smíšený výbor se sejde do 15 dnů od podání žádosti podle odstavce 2.

5. Smíšený výbor přijme svůj jednací řád, který obsahuje kromě jiného ustanovení o svolávání zasedání, o jmenování předsedy a o funkčním období předsedy.

6. Smíšený výbor může rozhodnout o vytvoření jakékoli pracovní nebo odborné skupiny, která mu bude nápomocna při plnění jeho povinností.

Článek 15

Přílohy a protokoly

Přílohy a protokoly k této dohodě jsou její nedílnou součástí. Prohlášení jsou obsažena v závěrečném aktu.

Článek 16

Odkaz na právo Společenství

1. K dosažení cílů sledovaných touto dohodou přijímají smluvní strany veškerá opatření nezbytná k zajištění toho, aby se ve vztahu mezi nimi používala práva a povinnosti odpovídající těm, které jsou obsaženy v právních předpisech Evropského společenství, na které je odkázáno.

2. Pokud provádění této dohody vyžaduje pojmy práva Společenství, přihlíží se k související judikatuře Soudního dvora Evropských společenství přede dnem podpisu této dohody. Na judikaturu po tomto dni se Švýcarsko upozorňuje. Aby se zajistilo řádné fungování dohody, určí smíšený výbor na žádost kterékoli smluvní strany důsledky této judikatury.

Článek 17

Vývoj práva

1. Jakmile jedna smluvní strana zahájí proces přijetí návrhu změny svých vnitrostátních právních předpisů nebo jakmile dojde ke změně judikatury orgánů, proti jejichž rozhodnutím již nelze podat opravný prostředek podle vnitrostátního práva, v oblasti, na niž se vztahuje tato dohoda, informuje tato smluvní strana druhou smluvní stranu prostřednictvím smíšeného výboru.

2. Smíšený výbor uspořádá výměnu názorů na důsledky takové změny pro řádné fungování dohody.

Článek 18

Revize

Jestliže si smluvní strana přeje revizi této dohody, předloží smíšenému výboru návrh k tomuto účelu. Změny této dohody vstupují v platnost po dokončení odpovídajících vnitřních postupů s výjimkou změn příloh II a III, které se přijímají

rozhodnutím smíšeného výboru a které mohou vstoupit v platnost okamžitě po takovém rozhodnutí.

Článek 19

Řešení sporů

1. Smluvní strany mohou předložit jakoukoli spornou záležitost, která se týká výkladu nebo provádění této dohody, smíšenému výboru.

2. Smíšený výbor může spor vyřešit. Smíšenému výboru se předloží každá informace, která může být užitečná pro důkladné prověření situace za účelem nalezení přijatelného řešení. Za tím účelem smíšený výbor zváží všechny možné prostředky pro udržení řádného fungování této dohody.

Článek 20

Vztah k dvoustranným dohodám o sociálním zabezpečení

Pokud není v příloze II stanoveno jinak, pozastavují se dvoustranné dohody o sociálním zabezpečení mezi Švýcarskem a členskými státy Evropského společenství vstupem této dohody v platnost, pokud se týkají téže věci.

Článek 21

Vztah k dvoustranným dohodám o zamezení dvojího zdanění

1. Dvoustranné dohody mezi Švýcarskem a členskými státy Evropského společenství o zamezení dvojího zdanění nejsou touto dohodou dotčeny. Tato dohoda se zejména nedotýká vymezení pojmu „příhraničních pracovníků“ obsaženého v dohodách o zamezení dvojího zdanění.

2. Žádné ustanovení této dohody nelze vykládat tak, jako by bránilo smluvním stranám při používání příslušných ustanovení jejich daňových předpisů rozlišovat mezi daňovými poplatníky, jejichž situace není srovnatelná, zejména co se týče jejich bydliště.

3. Žádné ustanovení této dohody nebrání smluvním stranám přijímat nebo používat opatření s cílem zajistit ukládání, placení a účinný výběr daní nebo zabránit vyhýbání se daňovým povinnostem stanoveným vnitrostátními daňovými předpisy nebo dohodami o zamezení dvojího zdanění mezi Švýcarskem na jedné straně a jedním nebo více členskými státy Evropského společenství na straně druhé nebo jakýmkoli jinými daňovými ujednáními.

Článek 22

Vztah k dvoustranným dohodám týkajícím se jiných otázek, než je sociální zabezpečení a zamezení dvojího zdanění

1. Odchylně od článků 20 a 21 nejsou touto dohodou dotčeny dohody mezi Švýcarskem na jedné straně a jedním nebo více členskými státy Evropského společenství na straně druhé, jako jsou dohody, které se týkají soukromých osob, hospodářských subjektů, přeshraniční spolupráce nebo malého pohraničního styku, pokud jsou slučitelné s touto dohodou.
2. V případě neslučitelnosti mezi takovými dohodami a touto dohodou má přednost tato dohoda.

Článek 23

Nabytá práva

V případě ukončení nebo neobnovení dohody nejsou práva nabytá soukromými osobami dotčena. Smluvní strany vzájemnou dohodou vyřeší, jak bude postupováno, pokud se týká nabývaných práv.

Článek 24

Územní působnost

Tato dohoda se vztahuje na jedné straně na území Švýcarska a na straně druhé na území, na která se vztahuje Smlouva o založení Evropského společenství za podmínek v ní stanovených.

Článek 25

Vstup v platnost a trvání dohody

1. Tuto dohodu ratifikují nebo schválí smluvní strany v souladu se svými postupy. Vstoupí v platnost prvního dne

druhého měsíce následujícího po posledním oznámení o uložení listin o ratifikaci nebo schválení všech následujících sedmi dohod:

Dohoda o volném pohybu osob

Dohoda o letecké dopravě

Dohoda o přepravě zboží a cestujících po železnici a silnici

Dohoda o obchodu se zemědělskými produkty

Dohoda o vzájemném uznávání posuzování shody

Dohoda o některých aspektech vládních zakázek

Dohoda o vědecké a technické spolupráci.

2. Tato dohoda se uzavírá na počáteční dobu sedmi let. Bude obnovena na dobu neurčitou, pokud před uplynutím počátečního období Evropské společenství nebo Švýcarsko neoznámí druhé smluvní straně jinak. Jestliže je učiněno toto oznámení, použije se odstavec 4.

3. Evropské společenství nebo Švýcarsko může ukončit tuto dohodu oznámením o svém rozhodnutí druhé smluvní straně. Jestliže je učiněno toto oznámení, použije se odstavec 4.

4. Sedm dohod uvedených v odstavci 1 zaniká šest měsíců po přijetí oznámení o neobnovení podle odstavce 2 nebo o ukončení podle odstavce 3.

V Lucemburku dne dvacátého prvního června tisíc devět set devadesát devět, ve dvojím vyhotovení v jazyce anglickém, dánském, finském, francouzském, italském, německém, nizozemském, portugalském, řeckém, španělském a švédském, přičemž všechna znění mají stejnou platnost.

PŘÍLOHA 1

VOLNÝ POHYB OSOB

I. OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Vstup a vycestování

1. Smluvní strany umožňují státním příslušníkům ostatních smluvních stran jejich rodinným příslušníkům ve smyslu článku 3 této přílohy a vyslaným zaměstnancům ve smyslu článku 17 této přílohy vstup na své území na základě pouhého předložení platného průkazu totožnosti nebo cestovního pasu.

Nesmí být vyžadováno žádné vstupní vízum ani rovnocenná povinnost s výjimkou rodinných příslušníků a vyslaných zaměstnanců ve smyslu článku 17 této přílohy, kteří nemají státní příslušnost některé smluvní strany. Smluvní strana, které se to týká, poskytne těmto osobám možnost, aby získaly potřebná víza.

2. Smluvní strany přiznávají státním příslušníkům smluvních stran a jejich rodinným příslušníkům ve smyslu článku 3 této přílohy a vyslaným zaměstnancům ve smyslu článku 17 této přílohy právo opustit jejich území na základě pouhého předložení platného průkazu totožnosti nebo cestovního pasu. Smluvní strany nesmějí vyžadovat žádné výjezdní vízum ani rovnocennou povinnost od státních příslušníků druhé smluvní strany.

Smluvní strany v souladu se svými právními předpisy vystaví nebo prodlouží těmto státním příslušníkům průkaz totožnosti nebo cestovní pas, který uvádí zejména státní příslušnost držitele.

Cestovní pas musí být platný alespoň pro všechny smluvní strany a pro země, přes které musí držitel cestovat při cestě mezi smluvními stranami. Jestliže je jediným dokladem pro vycestování cestovní pas, nesmí být doba jeho platnosti kratší než pět let.

Článek 2

Pobyt a výdělečná činnost

1. Aniž jsou dotčena ustanovení platná pro přechodné období stanovená v článku 10 této dohody a v kapitole VII této přílohy, mají státní příslušníci smluvních stran právo pobývat a vykonávat výdělečnou činnost na území druhé smluvní strany podle postupů stanovených v kapitolách II až IV. Jako doklad tohoto práva se vydává povolení k pobytu nebo, pro osoby z příhraničních území, zvláštní povolení.

Státní příslušníci smluvní strany také mají právo navštívit území druhé smluvní strany nebo zůstat tam po ukončení zaměstnání kratšího než jeden rok, aby si hledali zaměstnání, a pobývat tam po přiměřeně dlouhou dobu, která může činit až šest měsíců, aby se mohli dozvědět o možnostech zaměstnání odpovídajících jejich odborným kvalifikacím a případně učinili potřebné kroky k získání zaměstnání. Uchazeči o zaměstnání mají na území smluvní strany, které se to týká, právo na stejnou pomoc, jakou zprostředkovatelské agentury v tomto státě poskytují vlastním státním příslušníkům. Po dobu takového pobytu mohou být vyloučeni ze systému sociálního zabezpečení.

2. Státní příslušníci smluvních stran, kteří nevykonávají žádnou výdělečnou činnost v hostitelském státě a nemají právo pobytu podle jiných ustanovení této dohody, mají právo pobytu za předpokladu, že splňují podmínky stanovené v kapitole V. Jako doklad tohoto práva se vydává povolení k pobytu.

3. Povolení k pobytu nebo zvláštní povolení pro státní příslušníky smluvních stran se vydává a prodlužuje bezplatně nebo za částku nepřevyšující poplatky, které jsou státní příslušníci hostitelské země povinni zaplatit za vydání průkazu totožnosti. Smluvní strany v nejvyšší možné míře přijmou nezbytná opatření ke zjednodušení formalit a postupů k získání těchto dokladů.

4. Smluvní strany mohou vyžadovat od státních příslušníků ostatních smluvních stran, aby ohlásili svou přítomnost na jejich území.

Článek 3

Rodinní příslušníci

1. Rodinní příslušníci osoby, která má právo pobytu a je státním příslušníkem smluvní strany, má právo se k ní připojit. Zaměstnanec musí mít pro svou rodinu ubytování, které se v oblasti, kde je zaměstnán, považuje za přiměřené pro zaměstnané státní příslušníky hostitelské země, avšak toto ustanovení nesmí vést k diskriminaci mezi zaměstnanými státními příslušníky hostitelské země a zaměstnanci z jiné smluvní strany.

2. Za rodinné příslušníky se bez ohledu na jejich státní příslušnost považují:

- a) manžel a příbuzní zaměstnance a jeho manžela v sestupné linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou zaměstnancem vyživováni;
- b) příbuzní zaměstnance ve vzestupné linii a takoví příbuzní jeho manžela, kteří jsou zaměstnancem vyživováni;
- c) jde-li o studenta, jeho manžel a jejich vyživované děti.

Smluvní strany usnadní přijetí jakéhokoli rodinného příslušníka, který není uveden v písmenech a), b) nebo c) tohoto odstavce, jestliže je tato osoba vyživována státním příslušníkem smluvní strany nebo s ním žije v domácnosti v zemi bydliště.

3. Pro vydání povolení k pobytu rodinným příslušníkům státního příslušníka smluvní strany mohou smluvní strany vyžadovat pouze tyto podklady:

- a) doklad, na jehož základě vstoupili na jejich území;
- b) doklad vydaný příslušným orgánem státu původu nebo bydliště prokazující jejich příbuzenský vztah;
- c) pro vyživované rodinné příslušníky doklad vydaný příslušným orgánem státu původu nebo bydliště osvědčující, že jsou osobami vyživovanými osobou uvedenou v odstavci 1 nebo že žijí v její domácnosti v tomto státě.

4. Doba platnosti povolení k pobytu vydaného rodinnému příslušníkovi je stejná jako u povolení vydaného osobě, od které svá práva odvozuje.

5. Manžel a vyživované děti nebo děti mladší 21 let osoby s právem pobytu mají právo vykonávat výdělečnou činnost bez ohledu na svou státní příslušnost.

6. Děti státního příslušníka smluvní strany, bez ohledu na to, zda vykonává nebo vykonával výdělečnou činnost na území druhé smluvní strany či nikoli, mají přístup ke všeobecnému vzdělávání, učňovskému vzdělávání a kurzům odborné přípravy za stejných podmínek jako státní příslušníci hostitelského státu, jestliže tyto děti žijí na jeho území.

Smluvní strany podporují iniciativy umožňující těmto dětem účastnit se za nejlepších podmínek uvedeného vzdělávání a kurzů.

Článek 4

Právo zůstat

1. Státní příslušníci smluvní strany a jejich rodinní příslušníci mají právo zůstat na území jiné smluvní strany po skončení své výdělečné činnosti.

2. V souladu s článkem 16 dohody se odkazuje na nařízení (EHS) č. 1251/70 (Úř. věst. L 142, 1970, s. 24) ⁽¹⁾ a směrnici 75/34/EHS (Úř. věst. L 14, 1975, s. 10) ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Ve znění platném ke dni podpisu dohody.

Článek 5

Veřejný pořádek

1. Práva poskytnutá podle této dohody mohou být omezena pouze na základě opatření odůvodněných veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností nebo veřejným zdravím.

2. V souladu s článkem 16 dohody se odkazuje na směrnice 64/221/EHS (Úř. věst. 56, 4.4.1964, s. 850/64), ⁽¹⁾ 72/194/EHS (Úř. věst. L 121, 26.5.1972, s. 32) ⁽¹⁾ a 75/35/EHS (Úř. věst. L 14, 20.1.1975, s. 14) ⁽¹⁾.

II. ZAMĚSTNANCI

Článek 6

Pravidla upravující pobyt

1. Zaměstnanec, který je státním příslušníkem smluvní strany (dále jen „zaměstnanec“) a je zaměstnavatelem z hostitelského státu zaměstnán po dobu nejméně jednoho roku, obdrží povolení k pobytu s dobou platnosti nejméně pět let ode dne vydání povolení. Prodlužuje se automaticky nejméně o pět let. Při prvním prodloužení může být doba jeho platnosti omezena, avšak ne na méně než jeden rok, pokud je držitel nedobrovolně nezaměstnaný po více než dvanáct po sobě jdoucích měsících.

2. Zaměstnanec, který je zaměstnavatelem z hostitelského státu zaměstnán na dobu delší než tři měsíce a kratší než jeden rok, obdrží povolení k pobytu s dobou platnosti odpovídající době trvání jeho smlouvy.

Zaměstnanec, který je zaměstnán na dobu nepřevyšující tři měsíce, nepotřebuje povolení k pobytu.

3. Pro vydání povolení k pobytu mohou smluvní strany od zaměstnance vyžadovat pouze tyto podklady:

a) doklad, na jehož základě vstoupil na jejich území;

b) smluvní doklad od zaměstnavatele nebo písemné potvrzení o zaměstnání.

4. Povolení k pobytu platí na celém území státu, který je vydal.

5. Přerušeni pobytu kratší než šest po sobě jdoucích měsíců a nepřítomnost z důvodu výkonu vojenské služby nemají vliv na platnost povolení k pobytu.

6. Platné povolení k pobytu nesmí být zaměstnanci odňato jen z toho důvodu, že již nepracuje buď vinou toho, že se stal dočasně práce neschopným v důsledku úrazu nebo nemoci, nebo toho, že je nedobrovolně nezaměstnaný, pokud je to potvrzeno příslušným úřadem práce.

7. Vyřizování formalit pro získání povolení k pobytu nesmí žadateli bránit, aby včas nastoupil zaměstnání podle smlouvy, kterou uzavřel.

Článek 7

Zaměstnaní příhraniční pracovníci

1. Zaměstnaný příhraniční pracovník je státní příslušník smluvní strany, který má bydliště na území některé smluvní strany, vykonává výdělečnou činnost jako zaměstnanec na území druhé smluvní strany a vrací se do svého bydliště zpravidla každý den nebo nejméně jednou týdně.

2. Příhraniční pracovníci nepotřebují povolení k pobytu.

Příslušné orgány státu, ve kterém je příhraniční pracovník zaměstnán, však mohou vydat příhraničnímu pracovníkovi zvláštní povolení s dobou platnosti nejméně pět let nebo rovnou době trvání jeho zaměstnání, jestliže je zaměstnán na dobu delší než tři měsíce a kratší než jeden rok. Zvláštní povolení se prodlouží nejméně o pět let, jestliže příhraniční pracovník prokáže, že je nadále výdělečně činný.

3. Zvláštní povolení platí na celém území státu, který je vydal.

Článek 8

Profesní a geografická mobilita

1. Zaměstnanci mají právo na profesní a geografickou mobilitu na celém území hostitelského státu.

2. Profesní mobilita zahrnuje změnu zaměstnavatele, zaměstnání nebo povolání a přechod od zaměstnání na samostatnou výdělečnou činnost. Geografická mobilita zahrnuje změny místa pracoviště a pobytu.

Článek 9

Rovné zacházení

1. Se zaměstnancem, který je státním příslušníkem některé smluvní strany, se nesmí na území jiné smluvní strany zacházet pro jeho státní příslušnost jinak než se zaměstnanými státními příslušníky hostitelské země, pokud jde o podmínky zaměstnání a pracovní podmínky, zejména co se týká odměňování, propouštění ze zaměstnání a opětovného profesního začlenění nebo opětovného zaměstnání, jestliže se stane nezaměstnaným.

2. Zaměstnanec a jeho rodinní příslušníci uvedení v článku 3 této přílohy požívají stejné daňové a sociální výhody jako zaměstnaní státní příslušníci hostitelské země a jejich rodinní příslušníci.

3. Má také stejné právo na vzdělávání v zařízeních odborné přípravy a ve střediscích rekvalifikace a profesní obnovy za stejných podmínek jako zaměstnaní státní příslušníci hostitelské země.

4. Ustanovení kolektivních a individuálních smluv a veškerých jiných kolektivních ujednání, která se týkají přístupu k zaměstnání, zaměstnání, odměňování a jiných podmínek zaměstnání a propouštění, jsou neplatná, pokud stanoví nebo umožňují diskriminační podmínky vůči zahraničním zaměstnancům, kteří jsou státními příslušníky smluvních stran.

5. Zaměstnanec, který je státním příslušníkem smluvní strany a je zaměstnán na území druhé smluvní strany, požívá rovné zacházení ohledně členství v odborových organizacích a výkonu práv spojených s odborovou činností, včetně práva hlasovat a práva přístupu k výkonným nebo řídicím funkcím v odborové organizaci; může být vyloučen z řízení veřejnoprávních korporací a z výkonu veřejnoprávních funkcí. Rovněž požívá práva být volen do orgánů zastupujících zaměstnance v podnicích.

Těmito ustanoveními nejsou dotčeny právní předpisy, které v hostitelském státě přiznávají zaměstnancům z jiné smluvní strany širší práva.

6. Aniž je tím dotčen článek 26 této přílohy, má zaměstnanec, který je státním příslušníkem smluvní strany a je zaměstnán na území druhé smluvní strany, všechna práva a výhody udělované zaměstnaným státním příslušníkům hostitelské země v oblasti bydlení, včetně přístupu k vlastnictví předmětu bydlení, které potřebuje.

Tento pracovník se může na základě stejného práva jako státní příslušník hostitelské země zapsat v oblasti, ve které je zaměstnán, na seznam žadatelů o bydlení v místě, kde jsou seznamy vedeny, a požívá z toho plynoucí výhody a přednosti.

Na jeho rodinu, která zůstala v zemi bydliště, se pro tento účel hledí, jako kdyby bydlela ve zmíněné oblasti, pokud stejná domněnka platí pro pracovníky, kteří jsou státními příslušníky hostitelské země.

Článek 10

Zaměstnání ve veřejné správě

Státnímu příslušníkovi smluvní strany vykonávajícímu zaměstnání může být odepřeno právo přístupu k zaměstnání ve veřejné správě, které zahrnuje výkon veřejné moci a je určeno k ochraně obecného zájmu státu nebo jiných veřejných samospráv.

Článek 11

Spolupráce týkající se služeb zaměstnanosti

Smluvní strany spolupracují v rámci sítě EURES (evropských služeb zaměstnanosti), zejména v navazování kontaktů, obsazování volných pracovních míst žadateli a při výměně informací o stavu trhu práce a životních a pracovních podmínkách.

III. SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÉ OSOBY

Článek 12

Pravidla upravující pobyt

1. Státní příslušník smluvní strany, který si přeje usadit se na území jiné smluvní strany, aby tam vykonával samostatnou výdělečnou činnost (dále jen „samostatně výdělečně činná osoba“), obdrží povolení k pobytu s dobou platnosti nejméně pět let ode dne vydání, pokud prokáže příslušným vnitrostátním orgánům, že je tam za uvedeným účelem usazen nebo si přeje se usadit.

2. Povolení k pobytu se automaticky prodlužuje nejméně o pět let, pokud samostatně výdělečně činná osoba prokáže příslušným vnitrostátním orgánům, že vykonává samostatnou výdělečnou činnost.

3. Pro vydání povolení k pobytu mohou smluvní strany od samostatně výdělečně činné osoby vyžadovat pouze tyto podklady:

- a) doklad, na základě kterého vstoupila na jejich území;
- b) doklad prokazující skutečnosti uvedené v odstavcích 1 a 2.

4. Povolení k pobytu platí na celém území státu, který je vydal.

5. Přerušování pobytu kratší než šest po sobě následujících měsíců a nepřítomnost z důvodu výkonu vojenské služby nemají vliv na platnost povolení k pobytu.

6. Platné povolení k pobytu nesmí být osobám uvedeným v odstavci 1 odňato jen z toho důvodu, že již nepracují vinou toho, že se staly dočasně práce neschopnými v důsledku úrazu nebo nemoci.

Článek 13

Samostatně výdělečně činní příhraniční pracovníci

1. Samostatně výdělečně činný příhraniční pracovník je státní příslušník smluvní strany, který má bydliště na území některé smluvní strany, vykonává samostatnou výdělečnou činnost na území druhé smluvní strany a vrací se do svého bydliště zpravidla každý den nebo nejméně jednou týdně.

2. Samostatně výdělečně činní příhraniční pracovníci nepotřebují povolení k pobytu.

Příslušné orgány státu, ve kterém příhraniční pracovník vykonává samostatnou výdělečnou činnost, však mohou vydat samostatně výdělečně činnému příhraničnímu pracovníkovi zvláštní povolení s dobou platnosti nejméně pět let, pokud příslušným vnitrostátním orgánům prokáže, že vykonává nebo si přeje vykonávat samostatnou výdělečnou činnost. Zvláštní povolení se prodlouží nejméně o pět let, jestliže příhraniční pracovník prokáže, že vykonává samostatnou výdělečnou činnost.

3. Zvláštní povolení platí na celém území státu, který je vydal.

Článek 14

Profesní a geografická mobilita

1. Samostatně výdělečně činné osoby mají právo na profesní a geografickou mobilitu na celém území hostitelského státu.

2. Profesní mobilita zahrnuje změnu povolání a přechod od samostatné výdělečné činnosti k zaměstnání. Územní mobilita zahrnuje změny místa pracoviště a pobytu.

Článek 15

Rovné zacházení

1. Samostatně výdělečně činnému pracovníkovi se ohledně přístupu k samostatné výdělečné činnosti a jejímu výkonu poskytuje v hostitelském státu zacházení ne méně příznivé, než které je poskytováno vlastním státním příslušníkům.

2. Článek 9 této přílohy se použije obdobně na samostatně výdělečně činné osoby uvedené v této kapitole.

Článek 16

Výkon veřejné moci

Samostatně výdělečně činné osobě může být odepřeno právo vykonávat činnost, která zahrnuje, byť i jen příležitostně, výkon veřejné moci.

IV. POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB

Článek 17

Poskytovatelé služeb

V souvislosti s poskytováním služeb podle článku 5 této dohody je zakázáno:

- a) jakékoli omezení přeshraničního poskytování služeb na území smluvní strany nepřekračujícího 90 skutečně odpracovaných dní za kalendářní rok;

b) jakékoli omezení práva vstupu a pobytu v případech uvedených v čl. 5 odst. 2 této dohody, které se týkají:

- i) poskytovatelů služeb, kteří jsou státními příslušníky členských států Evropského společenství nebo Švýcarska a jsou usazeni na území jiné smluvní strany než příjemce služby,
- ii) zaměstnanců poskytovatelů služeb, bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří jsou začleněni do stálého trhu práce některé smluvní strany a jsou vysláni za účelem poskytování služeb na území jiné smluvní strany, aniž je dotčen článek 1.

Článek 18

Článek 17 této přílohy se použije na společnosti založené podle práva některého členského státu Evropského společenství nebo Švýcarska, které mají sídlo, správní ústředí nebo hlavní provozovnu na území některé smluvní strany.

Článek 19

Poskytovatel služeb, který je oprávněn poskytovat služby nebo kterému bylo vydáno odpovídající povolení, může za účelem jejího poskytnutí dočasně vykonávat svou činnost ve státě, kde je služba poskytována, za stejných podmínek, jaké tento stát ukládá svým vlastním státním příslušníkům v souladu s touto přílohou a přílohami II a III.

Článek 20

1. Osoby uvedené v čl. 17 písm. b) této přílohy, které jsou oprávněny poskytovat služby, nepotřebují povolení k pobytu pro pobyt na dobu 90 dní nebo méně. Doklad uvedený v článku 1, na jehož základě vstoupily na území, se vztahuje i na tento pobyt.

2. Osoby uvedené v čl. 17 písm. b) této přílohy, které jsou oprávněny poskytovat služby nebo kterým bylo vydáno odpovídající povolení na dobu delší než 90 dní, obdrží k doložení tohoto práva povolení k pobytu na dobu rovnou době poskytování služeb.

3. Právo pobytu se vztahuje na celé území Švýcarska nebo dotyčného členského státu Evropského společenství.

4. Pro vydání povolení k pobytu mohou smluvní strany od osob uvedených v čl. 17 písm. b) této přílohy vyžadovat pouze:

a) doklad, na jehož základě vstoupily na jejich území;

b) doklad prokazující, že poskytují nebo si přejí poskytovat službu.

Článek 21

1. Celková doba poskytování služeb podle čl. 17 písm. a) této přílohy, bez ohledu na to, zda trvá nepřetržitě nebo zda se jedná o několik po sobě jdoucích dob poskytování služeb, nesmí překročit 90 skutečně odpracovaných dní za kalendářní rok.

2. Odstavec 1 se nedotýká plnění právních povinností osobou poskytující službu vyplývajících ze záruky poskytnuté osobě přijímající službu a nepoužije se v případech nepředvídatelných okolností.

Článek 22

1. Články 17 a 19 této přílohy se nepoužijí na činnosti zahrnující, byť i jen příležitostně, výkon veřejné moci na území příslušné smluvní strany.

2. Články 17 a 19 této přílohy a opatření přijatá na jejich základě nevylučují použití právních a správních předpisů o pracovních podmínkách a podmínkách zaměstnání na zaměstnance, kteří jsou vysláni za účelem poskytnutí služby. V souladu s článkem 16 této dohody se odkazuje na směrnici 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb (Úř. věst. L 18, 21.1.1997, s. 1) ⁽¹⁾.

3. Ustanovení čl. 17 písm. a) a článku 19 této přílohy nevylučují použití právních a správních předpisů platných na území smluvních stran v době, kdy tato dohoda vstoupí v platnost, pokud se týkají:

i) činností zprostředkovatelen zaměstnání na dobu určitou a přechodného zaměstnání,

ii) finančních služeb, pro jejichž poskytování je nezbytný předchozí souhlas na území smluvní strany a jejichž poskytovatel podléhá obezřetnostnímu dohledu orgánů této smluvní strany.

4. Ustanovení čl. 17 písm. a) a článku 19 této přílohy nevylučují použití odpovídajících právních a správních předpisů smluvních stran o poskytování služeb trvajícím 90 skutečně odpracovaných dní nebo méně, které jsou odůvodněny naléhavými požadavky v obecném zájmu.

⁽¹⁾ Ve znění platném ke dni podpisu dohody.

Článek 23

Příjemci služeb

1. Příjemce služeb ve smyslu čl. 5 odst. 3 této dohody nepotřebuje povolení k pobytu pro pobyt na dobu tří měsíců nebo méně. Pro pobyt na dobu delší než tři měsíce se příjemci služeb vydá povolení k pobytu na dobu rovnou době trvání služby. Po dobu svého pobytu může být vyloučen ze systému sociálního zabezpečení.

2. Povolení k pobytu platí na celém území státu, který je vydal.

V. OSOBY NEVYKONÁVJÍCÍ VÝDĚLEČNOU ČINNOST

Článek 24

Pravidla upravující pobyt

1. Osoba, která je státním příslušníkem smluvní strany, nevykonává výdělečnou činnost ve státě svého pobytu a nemá právo pobytu podle jiných ustanovení této dohody, obdrží povolení k pobytu s dobou platnosti nejméně pět let, pokud prokáže příslušným vnitrostátním orgánům, že má pro sebe a pro své rodinné příslušníky:

a) dostatečné finanční prostředky, aby nemuseli žádat o sociální dávky během svého pobytu;

b) nemocenské pojištění, kterým jsou kryta všechna rizika⁽¹⁾.

Smluvní strany mohou, jestliže to považují za nezbytné, po uplynutí prvních dvou let pobytu vyžadovat obnovení povolení k pobytu.

2. Finanční prostředky se považují za dostatečné, jestliže převyšují částky, při nichž vlastním státním příslušníkům s ohledem na jejich osobní situaci, popřípadě také s ohledem na situaci jejich rodiny, vzniká nárok na dávky sociálního zabezpečení. Pokud nelze tuto podmínku použít, považují se finanční prostředky žadatele za dostatečné, jestliže převyšují minimální důchod sociálního zabezpečení vyplácený hostitelským státem.

3. Osoby, které byly na území smluvní strany zaměstnány po dobu kratší než jeden rok, tam mohou pobývat, jestliže splňují podmínky stanovené v odstavci 1 tohoto článku. Dávky v nezaměstnanosti, na které mají nárok podle vnitrostátního práva, doplněného popřípadě ustanoveními přílohy II, se považují za finanční prostředky ve smyslu odst. 1 písm. a) a odstavce 2 tohoto článku.

⁽¹⁾ Ve Švýcarsku musí nemocenské pojištění osob, které si zvolily Švýcarsko za místo svého bydliště, zahrnovat též krytí pro případ úrazu a mateřství.

4. Studentovi, který nemá právo pobytu na území druhé smluvní strany na základě jiného ustanovení této dohody, se vydá povolení k pobytu na dobu studia nebo na dobu jednoho roku, jestliže studium trvá déle než jeden rok, pokud vůči vnitrostátnímu orgánu, kterého se to týká, prohlásí nebo jinými přinejmenším rovnocennými prostředky podle své volby dokáže, že má dostatečné finanční prostředky, aby ani on, ani jeho manžel nebo vyživované děti nemuseli uplatnit nárok na sociální zabezpečení hostitelského státu během pobytu; to platí za předpokladu, že je zapsán ve schváleném zařízení do kurzu odborné přípravy jako své hlavní činnosti a že má uzavřeno nemocenské pojištění, kterým jsou kryta všechna rizika. Tato dohoda neupravuje přístup k odborné přípravě ani sociální podporu poskytovanou studentům, na které se vztahuje tento článek.

5. Povolení k pobytu se automaticky prodlužuje nejméně o pět let, pokud jsou stále naplněny podmínky přijímání. Povolení k pobytu pro studenty se ročně prodlužuje na dobu rovnající se zbývajícím dobám studia.

6. Přerušování pobytu kratší než šest po sobě jdoucích měsíců a nepřítomnost z důvodu výkonu vojenské služby nemají vliv na platnost povolení k pobytu.

7. Povolení k pobytu platí na celém území státu, který je vydal.

8. Právo pobytu trvá, dokud oprávnění z tohoto práva splňují podmínky stanovené v odstavci 1.

VI. NABÝVÁNÍ NEMOVITOSTÍ

Článek 25

1. Státní příslušník smluvní strany, který má právo pobytu a své hlavní bydliště v hostitelském státě, má ve vztahu k nabývání nemovitostí stejná práva jako státní příslušník hostitelského státu. Může v souladu s odpovídajícími vnitrostátními pravidly kdykoli zřídit své hlavní bydliště v hostitelském státě bez ohledu na dobu trvání svého zaměstnání. Opuštění hostitelského státu není spojeno s žádnou povinností zcizit tento majetek.

2. Státní příslušník smluvní strany, který má právo pobytu v hostitelském státu, ale nemá tam své hlavní bydliště, má ve vztahu k nabývání nemovitostí pro svou výdělečnou činnost stejná práva jako státní příslušník hostitelského státu. Opuštění hostitelského státu není spojeno s žádným závazkem ke zcizení tohoto majetku. Může být také oprávněn k nabytí objektu vedlejšího bydlení nebo rekreačního objektu. Tato dohoda se nedotýká pravidel používaných pro pouhé kapitálové investice nebo pro obchod s nezastavenými pozemky a byty.

3. Příhraniční pracovník má ve vztahu k nabytí nemovitostí pro svou výdělečnou činnost a dále k nabytí objektu vedlejšího bydlení stejná práva jako státní příslušník hostitelského státu. Opuštění hostitelského státu není spojeno s žádnou povinností zcizit tento majetek. Může být také oprávněn k nabytí rekreačního objektu. Tato dohoda se nedotýká pravidel používaných v hostitelském státě pro pouhé kapitálové investice nebo pro obchod s nezastavenými pozemky a byty.

VII. PŘECHODNÁ USTANOVENÍ A VÝVOJ DOHODY

Článek 26

Obecná ustanovení

1. Jestliže se použijí množstevní omezení stanovená v článku 10 této dohody, ustanovení obsažená v této kapitole doplňují nebo nahrazují ostatní ustanovení této přílohy.

2. Jestliže se použijí množstevní omezení stanovená v článku 10 této dohody, je pro výkon výdělečné činnosti nezbytné povolení k pobytu nebo pracovní povolení.

Článek 27

Pravidla upravující pobyt zaměstnanců

1. Povolení k pobytu zaměstnance, který má pracovní smlouvu na dobu kratší než jeden rok, se prodlužuje až o celkovou dobu kratší než dvanáct měsíců, jestliže zaměstnanec příslušným vnitrostátním orgánům prokáže, že je schopen vykonávat výdělečnou činnost. Nové povolení k pobytu se vydá, jestliže zaměstnanec prokáže, že je schopen vykonávat výdělečnou činnost, a množstevní omezení stanovená v článku 10 této dohody nejsou naplněna. V souladu s článkem 24 této přílohy není povinen opustit zemi mezi dvěma pracovními poměry.

2. Během doby uvedené v čl. 10 odst. 2 této dohody může smluvní strana vyžadovat před vydáním prvního povolení k pobytu písemnou smlouvu nebo návrh smlouvy.

3. a) Osoby, které předtím měly pracovní poměr na dobu určitou na území hostitelského státu po dobu alespoň 30 měsíců, mají automaticky právo nastoupit zaměstnání na dobu neurčitou⁽¹⁾. Toto právo jim nesmí být odepráno z důvodu, že zaručený počet povolení k pobytu byl vyčerpán.

⁽¹⁾ Nemají přednost poskytovanou pracovníkům začleněným do stálého trhu práce a nevztahuje se na ně kontrola dodržování podmínek odměňování a zaměstnání běžných v oboru a místě.

b) Osoby, které předtím měly sezónní zaměstnání na území hostitelského státu po dobu nejméně 50 měsíců v posledních 15 letech a které nesplňují podmínky k vydání povolení k pobytu podle písmene a), mají automaticky právo nastoupit zaměstnání na dobu neurčitou.

Článek 28

Zaměstnaní příhraniční pracovníci

1. Zaměstnaný příhraniční pracovník je státní příslušník smluvní strany, který má své obvyklé bydliště v příhraničním území Švýcarska nebo sousedních států a který vykonává výdělečnou činnost jako zaměstnanec v příhraničním území jiné smluvní strany a vrací se do svého hlavního bydliště zpravidla každý den nebo nejméně jednou týdně. Pro účely této dohody se příhraničním územím rozumí území definované v dohodách uzavřených mezi Švýcarskem a státy s ním sousedícími o malém pohraničním styku.

2. Zvláštní povolení platí na celém příhraničním území státu, který je vydal.

Článek 29

Právo zaměstnanců na návrat

1. Zaměstnanec, který byl ke dni vstupu této dohody v platnost držitelem povolení k pobytu s dobou platnosti nejméně jeden rok a poté opustil hostitelskou zemi, má po dobu šesti let po odjezdu právo na preferenční přístup ke kvótě pro nové povolení k pobytu, jestliže prokáže, že je schopen vykonávat výdělečnou činnost.

2. Příhraniční pracovník má po dobu šesti let od konce svého předchozího zaměstnání, které trvalo nepřetržitě po dobu alespoň tří let, právo na nové zvláštní povolení s výhradou kontroly jeho odměny a pracovních podmínek v období dvou let po vstupu této dohody v platnost, jde-li o zaměstnance a prokáže-li příslušným vnitrostátním orgánům, že je schopen vykonávat výdělečnou činnost.

3. Mladé osoby, které opustily území smluvní strany poté, co tam měly pobyt po dobu nejméně pěti let před dosažením věku 21 let, mají po dobu čtyř let právo vrátit se do této země a vykonávat výdělečnou činnost.

Článek 30

Profesní a geografická mobilita zaměstnanců

1. Zaměstnanec, který je držitelem povolení k pobytu s dobou platnosti kratší než jeden rok, má po dobu dvanácti měsíců od zahájení svého zaměstnání právo na profesní a geografickou mobilitu. Právo změny zaměstnání na samostatnou výdělečnou činnost má s výhradou dodržení článku 10 této dohody.

2. Zvláštní povolení vydaná příhraničním pracovníkům přiznávají právo na profesní a geografickou mobilitu ve všech příhraničních územích Švýcarska a států s ním sousedících.

Článek 31

Pravidla upravující pobyt samostatně výdělečně činných osob

Státní příslušník smluvní strany, který si přeje se usadit na území jiné smluvní strany, aby mohl vykonávat samostatnou výdělečnou činnost (dále jen „samostatně výdělečně činná osoba“), obdrží povolení k pobytu s dobou platnosti šest měsíců. Povolení k pobytu s dobou platnosti nejméně pět let obdrží, jestliže před uplynutím těchto šesti měsíců prokáže příslušným vnitrostátním orgánům, že vykonává samostatnou výdělečnou činnost. Lhůta šesti měsíců může být v případě potřeby prodloužena nejvýše o dva měsíce, je-li oprávněný předpoklad, že takový doklad bude předložen.

Článek 32

Příhraniční samostatně výdělečně činné osoby

1. Příhraniční samostatně výdělečně činná osoba je státní příslušník smluvní strany, který má obvyklé bydliště v příhraničním území Švýcarska nebo sousedních států a který vykonává samostatnou výdělečnou činnost v příhraničním území druhé smluvní strany a vrací se do svého hlavního bydliště zpravidla každý den nebo nejméně jednou týdně. Pro účely této dohody se příhraničním územím rozumí území vymezené v dohodách uzavřených mezi Švýcarskem a státy s ním sousedícími o malém pohraničním styku.

2. Státní příslušník smluvní strany, který si přeje jako příhraniční pracovník vykonávat samostatnou výdělečnou činnost v příhraničním území Švýcarska nebo států s ním sousedících, obdrží předběžné zvláštní povolení s dobou platnosti šest měsíců. Zvláštní povolení s dobou platnosti nejméně pět let obdrží, jestliže před uplynutím těchto šesti měsíců prokáže příslušným vnitrostátním orgánům, že vykonává samostatnou výdělečnou činnost. Lhůta šesti měsíců může být v případě

potřeby prodloužena nejvýše o dva měsíce, je-li oprávněný předpoklad, že takový doklad bude předložen.

3. Zvláštní povolení platí na celém příhraničním území státu, který je vydal.

Článek 33

Právo samostatně výdělečně činné osoby na návrat

1. Samostatně výdělečně činná osoba, která byla držitelem povolení k pobytu s dobou platnosti nejméně pět let a opustila hostitelský stát, má po dobu šesti let od odjezdu právo na nové povolení, jestliže již pracovala v hostitelské zemi nepřetržitě po dobu tří let a prokáže příslušným vnitrostátním orgánům, že je schopna vykonávat výdělečnou činnost.

2. Příhraniční samostatně výdělečně činná osoba má po dobu šesti let od ukončení předchozí činnosti, pokud trvala nepřetržitě po dobu čtyř let, právo na nové zvláštní povolení, jestliže prokáže příslušným vnitrostátním orgánům, že je schopna vykonávat výdělečnou činnost.

3. Mladé osoby, které opustily území smluvní strany poté, co tam měly pobyt po dobu nejméně pěti let před dosažením věku 21 let, mají po dobu čtyř let právo vrátit se do této země a vykonávat výdělečnou činnost.

Článek 34

Profesní a geografická mobilita samostatně výdělečně činných osob

Zvláštní povolení vydaná příhraničním samostatně výdělečně činným osobám jim přiznávají právo na profesní a geografickou mobilitu v příhraničních územích Švýcarska a jeho sousedních států. Předběžná povolení k pobytu s dobou platnosti šest měsíců (v případě příhraničních pracovníků zvláštní povolení) přiznávají pouze právo na geografickou mobilitu.

PROTOKOL O REKREAČNÍCH OBJEKTECH V DÁNSKU

Smluvní strany se dohodly, že Protokol 1 ke Smlouvě o založení Evropského společenství o nabytí nemovitostí v Dánsku se použije také na tuto dohodu, pokud jde o nabytí rekreačních objektů švýcarskými státními příslušníky v Dánsku.

PROTOKOL O ALANDÁCH

Smluvní strany se dohodly, že Protokol 2 k aktu o přistoupení Finska k Evropské unii o Alandách se použije také na tuto dohodu.

ZÁVĚREČNÝ AKT

Zplnomocnění zástupci

BELGICKÉHO KRÁLOVSTVÍ,

DÁNSKÉHO KRÁLOVSTVÍ,

SPOLKOVÉ REPUBLIKY NĚMECKO,

ŘECKÉ REPUBLIKY,

ŠPANĚLSKÉHO KRÁLOVSTVÍ,

FRANCOUZSKÉ REPUBLIKY,

IRSKA,

ITALSKÉ REPUBLIKY,

LUCEMBURSKÉHO VELKOVÉVODSTVÍ,

NIZOZEMSKÉHO KRÁLOVSTVÍ,

RAKOUSKÉ REPUBLIKY,

PORTUGALSKÉ REPUBLIKY,

FINSKÉ REPUBLIKY,

ŠVÉDSKÉHO KRÁLOVSTVÍ,

SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA,

a

EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ

na jedné straně a

ŠVÝCARSKÉ KONFEDERACE

na straně druhé,

kteří se sešli dne 21. června 1999 v Lucemburku k podpisu Dohody mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně jedné a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob, přijali společná prohlášení uvedená dále a připojená k tomuto závěrečnému aktu:

- společné prohlášení o všeobecné liberalizaci poskytování služeb,
- společné prohlášení o starobních důchodech bývalých zaměstnanců institucí Evropských společenství s bydlištěm ve Švýcarsku,
- společné prohlášení o uplatňování dohody,
- společné prohlášení o dalších jednáních.

Rovněž vzali na vědomí tato prohlášení připojená k závěrečnému aktu:

- prohlášení Švýcarska o obnovení dohody,
- prohlášení Švýcarska o migrační a azylové politice,
- prohlášení Švýcarska o uznávání diplomů architektů,
- prohlášení Evropského společenství a jeho členských států k článkům 1 a 17 přílohy I,
- prohlášení o účasti Švýcarska ve výborech.

V Lucemburku dne dvacátého prvního června tisíc devět set devadesát devět.

SPOLEČNÉ PROHLÁŠENÍ
o všeobecné liberalizaci poskytování služeb

Smluvní strany se zavazují, že zahájí co nejdříve jednání o všeobecné liberalizaci poskytování služeb na základě *acquis communautaire*.

SPOLEČNÉ PROHLÁŠENÍ
o starobních důchodech bývalých zaměstnanců institucí Evropských společenství s bydlištěm ve Švýcarsku

Komise Evropských společenství a Švýcarsko se zavazují hledat vhodné řešení problému dvojího zdanění starobních důchodů bývalých zaměstnanců institucí Evropských společenství s bydlištěm ve Švýcarsku.

SPOLEČNÉ PROHLÁŠENÍ
o provádění dohody

Smluvní strany přijmou nezbytná opatření pro uplatňování *acquis communautaire* na státní příslušníky druhé smluvní strany v souladu s dohodou uzavřenou mezi nimi.

SPOLEČNÉ PROHLÁŠENÍ
o dalších jednáních

Komise Evropských společenství a Švýcarská konfederace vyjadřují svůj úmysl jednat o uzavření dohod v oblastech společného zájmu, jako je aktualizace protokolu 2 Dohody o volném obchodu z roku 1972 a švýcarská účast v některých programech Společenství, které se týkají vzdělávání, mládeže, sdělovacích prostředků, statistiky a životního prostředí. Jakmile budou ukončena současná dvoustranná jednání, budou urychleny přípravné práce k těmto jednáním.

PROHLÁŠENÍ ŠVÝCARSKA**o obnově dohody**

Švýcarsko prohlašuje, že na základě svých vnitřních postupů dosáhne během sedmého roku používání dohody rozhodnutí o její obnově.

PROHLÁŠENÍ ŠVÝCARSKA**o migrační a azylové politice**

Švýcarsko znovu potvrzuje přání posílit spolupráci s EU a jejími členskými státy v oblasti migrační a azylové politiky. V tomto ohledu si Švýcarsko přeje se účastnit systému EU pro koordinaci žádostí o azyl a navrhuje, aby byla zahájena jednání pro uzavření úmluvy paralelní k Dublinské úmluvě (Úmluva o určení státu příslušného pro posuzování žádosti o azyl podané v některém z členských států Evropských společenství, podepsaná v Dublinu dne 15. června 1990).

PROHLÁŠENÍ ŠVÝCARSKA**o uznávání diplomů architektů**

Švýcarsko navrhne smíšenému výboru Dohody o volném pohybu osob, jakmile bude zřízen, aby bylo přijato rozhodnutí o zahrnutí diplomů architektů vydávaných švýcarskými vysokými školami užitých věd do přílohy III Dohody o volném pohybu osob, v souladu se směrnicí 85/384/EHS ze dne 10. června 1986.

**PROHLÁŠENÍ EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ A JEHO ČLENSKÝCH STÁTŮ
k článkům 1 a 17 přílohy I**

Evropské společenství a jeho členské státy prohlašují, že se články 1 a 17 přílohy I k Dohodě nedotýkají *acquis communautaire*, pokud jde o podmínky vysílání zaměstnanců, kteří jsou státními příslušníky třetí země, v souvislosti s přeshraničním poskytováním služeb.

**PROHLÁŠENÍ
o účasti Švýcarska ve výborech**

Rada souhlasí, aby se zástupci Švýcarska, pokud se jich týkají dané body jednání, účastnili schůzí následujících výborů a odborných skupin jako pozorovatelé:

- výborů pro výzkumné programy včetně Výboru pro vědeckotechnický výzkum (CREST),
- Správní komise pro sociální zabezpečení migrujících pracovníků,
- Koordinační skupiny pro vzájemné uznávání vysokoškolských diplomů,
- Poradního výboru pro letecké trasy a používání pravidel hospodářské soutěže v oblasti letecké dopravy.

Zástupci Švýcarska se neúčastní hlasování výborů.

V případě dalších výborů zabývajících se oblastmi, na které se vztahují tyto dohody, v nichž Švýcarsko přijalo buď *acquis communautaire*, nebo odpovídající opatření, jedná Komise se švýcarskými odborníky způsobem stanoveným v článku 100 Dohody o EHP.
